

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 509/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Pavlom Piovarčím ml., advokátom Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice č. k. K2-45Csp/12/2022 z 11. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením mestského súdu o trovách konania. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručенou Okresnému súdu Košice II 14. januára 2022 domáhal proti žalovanému zaplata 104,64 eur s príslušenstvom z titulu kompenzácie za nemožnosť využitia všetkých služieb poskytovaných žalovaným v biznis triede pri leteckej preprave (tzv. downgrading). Okresný súd rozsudkom z 19. júla 2022 žalobu sťažovateľa zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 20. septembra 2022 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti sťažovateľovi v plnom rozsahu.

3. Žalovaný si uplatnil nárok na náhradu trov konania vo výške 797,78 eur pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia [za päť úkonov právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia, podanie odporu proti platobnému rozkazu, podanie vyjadrenia k replike, účasť na pojednávaní, písomné vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa (celkove 518,22 eur)], náhradu za stratu času (348,84 eur) a náhradu cestovných výdavkov (279,56 eur). Vyšší súdny úradník mestského súdu uznesením z 26. januára 2024 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 797,78 eur.

4. Sudca mestského súdu na základe podanej sťažnosti sťažovateľa napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa s odôvodnením, že vyčíslenie priznaných trov konania bolo riadne zdôvodnené, pričom jednotlivé úkony advokáta jasne vyplývajú zo súdneho spisu. Úkony boli realizované v rámci procesnej obrany žalovaného aj ako reakcia na realizáciu jednotlivých úkonov zo strany sťažovateľa a v rámci práva žalovaného na právnu pomoc advokátom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením z dôvodu, že mestský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s jeho argumentáciou. V ústavnej sťažnosti, zotrúvajúc na argumentoch uvedených v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, vyjadruje nesúhlas s právnym názorom mestského súdu. Jeho závery považuje za zjavne neodôvodnené a arbitrárne.

6. Podľa sťažovateľa aj v prípade sporu s úspešným účastníkom konania mu nemusí automaticky patriť celá výška ním uplatneného nároku na náhradu trov konania. Všeobecný súd je oprávnený priznať iba účelne vynaložené trovy konania. Zdôraznil, že advokátom vyčíslené trovy v spotrebiteľskej veci, teda v spore s ochranou slabšej strany, niekoľkonásobne prevyšujú výšku pohľadávky. Mestský súd nezohľadnil zdravotný stav sťažovateľa a jeho sociálne postavenie. Sťažovateľ poukázal na to, že je invalidný dôchodca od roku 2016 a podľa osobitného predpisu fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím od roku 2016, čo však mestský súd nezohľadnil ako dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. V posudzovanej veci nebola podľa sťažovateľa zohľadnená otázka účelnosti a hospodárnosti trov konania. Namietol, že splnomocnenému advokátovi žalovaného nič nebránilo v tom, aby využil možnosť substitúcie, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade išlo o spor s ochranou slabšej strany sporu, resp. aj vzhľadom na to, že sídlo advokátskej kancelárie je v Bratislave, čo je pri ceste do sídla konajúceho súdu tam a späť vzdialenosť cca 900 km. Trovy konania vzniknuté účasťou na pojednávaní by tak niekoľkonásobne neprevýšili samotnú hodnotu sporu. Zastáva názor, že advokát žalovaného mal preto zvážiť, či predpokladané trovy vzniknuté účasťou na pojednávaní možno v posudzovanom prípade považovať najmä s ohľadom na predmet sporu za primerané a účelné. Musel mu byť zrejmý nepomer medzi hodnotou sporu a nákladmi na cestovné výdavky.

8. Napadnuté uznesenie pre namietané znaky arbitrárnosti sťažovateľ vyhodnotil ako úkon zjavne zneužívajúci právo, čo je v rozpore s čl. 5 základných princípov Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

11. Ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 56/05, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. 9. 1997 vo veci Robins proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska).

12. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou, resp. dohovorom zaručených práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je však ústavný súd (aj vo svojej doterajšej judikatúre) zdržanlivý, vychádzajúc z toho, že problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, IV. ÚS 583/2018). Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepíateho formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia (I. ÚS 630/2017, III. ÚS 607/2022).

13. Podstata námietok sťažovateľa je založená na jeho tvrdení o nedostatočnom odôvodnení a nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia, ktoré považuje za nesprávne, arbitrárne a výklad relevantných právnych noriem zo strany mestského súdu považuje za ústavne nekonformný. V konkrétnych súvislostiach je sťažnostná argumentácia sťažovateľa založená na jeho nespokojnosti s rozhodnutím mestského súdu o výške náhrady trov konania, ktorú, presahujúcu samotnú hodnotu sporu, je povinný zaplatiť žalovanému.

14. Ústavný súd v okolnostiach daného prípadu po oboznámení sa s napadnutým uznesením mestského súdu, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti s uznesením vyššieho súdneho úradníka,

nezistil žiadny dôvod na záver, že by boli procesnoprávne normy zo strany mestského súdu aplikované ústavne nekonformným spôsobom alebo príliš formalisticky.

15. Z napadnutého uznesenia sudcu mestského súdu v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka je zrejmé, že mestský súd pri posúdení účelnosti, hospodárnosti a efektívnosti vynaložených nákladov v konaní vychádzal zo súdneho spisu a jednotlivých skutočností. V posudzovanom prípade riadne aplikoval a interpretoval príslušné ustanovenia CSP, ako aj ustanovenia vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, pričom dostatočne a zrozumiteľne reagoval na všetky námietky sťažovateľa obsiahnuté v jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Mestský súd v napadnutom uznesení dostatočne a podrobne vysvetlil (body 15 a 16), z akých dôvodov sa stotožnil s rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka o účelnosti sťažovateľom rozporovaných úkonov právnej služby, ako aj vynaložených výdavkov, ktoré si vyčíslil a ich dôvodnosť preukázal advokát žalovaného.

16. K námietkam sťažovateľa o tom, že v danom prípade išlo o spotrebiteľský spor a nezohľadnení jeho zdravotného a sociálneho postavenia, mestský súd uviedol, že aplikácia § 257 CSP neprichádzala do úvahy, pretože o otázke nároku na náhradu trov konania už bolo právoplatne rozhodnuté. Dodal, že v priebehu konania neboli zo strany sťažovateľa produkované žiadne dôkazy týkajúce sa jeho majetkových, zdravotných a sociálnych pomerov. Samotná skutočnosť, že je invalidným dôchodcom a osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, by zjavne neboli dostatočným dôvodom na nepriznanie trov konania úspešnej strane. Poukázal aj na zistené skutočnosti, že sťažovateľ vystupuje opakovane ako žalobca v ďalších konaniach, kde na strane žalovaného vystupuje opakovane totožný žalovaný, pričom predmetom týchto konaní sú obdobné nároky sťažovateľa. Vzhľadom na poukázané okolnosti by zrejme nebolo na mieste pristúpiť k aplikácii § 257 CSP. Tiež uviedol, že zákon nepozná žiadne obmedzenie v súvislosti s aplikáciou zásady úspechu v konaní (§ 255 CSP) v spotrebiteľských veciach. Ak neúspešnou stranou v konaní je práve spotrebiteľ, nebude to nevyhnutne znamenať, že ten nebude musieť úspešnej strane nahradiť vzniknuté trovy konania len preto, že v konaní vystupoval ako slabšia strana sporu.

17. Ústavný súd nad rámec uvedeného poznamenáva, že pokiaľ všeobecný súd už pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nezoberie do úvahy jej neprimeranú výšku a nebude ju moderovať podľa § 257 CSP, tak v druhej fáze, keď sa rozhoduje o konkrétnej výške, už nie je možné prihliadať na to, že uplatnené trovy sú neprimerane vysoké k pohľadávke, ak boli vynaložené účelne. Teda v zásade je možné v štádiu rozhodovania o výške trov konania znížiť (moderovať) trovy konania iba v tom zmysle, že súd neprizná (napriek nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 %) neúčelne vynaložené trovy konania za jednotlivé uplatnené položky. Ústavný súd v uznesení sp. zn. III. ÚS 125/2010 uviedol, že „*neprimeranosť trov by mala v podstate znamenať, že ich výška prekračuje hodnotu pohľadávky. Na druhej strane posúdenie neprimeranosti trov vo vzťahu k hodnote sporu nie je v zákone explicitne vymedzené, je dané na úvahy súdu, ktoré spolu so závermi na to nadväzujúcimi musia byť vždy odôvodnené a celkom legitímne.*”

18. Ústavný súd zároveň podotýka, že nie je v pozícii, aby prehodnocoval rozhodnutia všeobecných súdov o účelnosti a hospodárnosti uplatnených či priznaných trov konania. Argumentácia

sťažovateľa nemôže byť v princípe úspešná, pretože ústavný súd nie je ďalšou opravnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov o výške trov konania. Úlohou ústavného súdu je identifikovať extrémne vybočenia z medzí interpretácie a aplikácie práva všeobecnými súdmi.

19. Ústavný súd konštatuje, že súdna ochrana poskytnutá mestským súdom sťažovateľovi nevykazuje nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces či odopretia prístupu k súdu. Súd vysvetlil svoje rozhodnutie a z ústavnoprávneho hľadiska nie je v tomto prípade dôvod na prehodnocovanie jeho záverov a ktoré nie sú ústavne neudržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom mestského súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o ústavnej nekonformnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom (I. ÚS 204/2010, IV. ÚS 186/2021).

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd svoj právny záver o stanovení výšky priznanej náhrady trov konania primerane odôvodnil, preto nie je zjavne neodôvodnený ani arbitrárny. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením mestského súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu